



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

IVRIS CANONICI|| SEV PONTIFICII|| PARTITIONES,||

Grégoire, Pierre

[Frankfurt], 1595

VD16 G 2996

8 De Christianis laicis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63677](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63677)

valeant, docet ca. alienationes, 12. quast. A

2. Quia & Ecclesia, que habet pastorem Schismaticum, vacare dicitur. capit. 1. de prescrip. Quare ab eo facta, rata non sunt in praeiudicium Ecclesie, cap. si qua de rebus, 12. qu. 2. Vacare & censetur beneficium per adhesionem Antipapa, ut per adhesionem haereticorum, c. olim, de accusat. Iacobinus in tractatu feudorum, ad verb. adhaerentibus, & solet summus Pontifex non vocatis etiam illis, quando manifesta est adhesio, eorum beneficia aliis conferre breui manu, ut dicunt.

e Iisdem poenis puniuntur defensores, & fautores schismaticorum, quibus ipsi schismatici, ca. didicimus, 24. q. 1.

CAPVT IIII.

Prascriptio cessat tempore schismatici.

Schismatum tempora, quandiu perseverauerint, deducenda sunt a tempore praescriptionis, contra Ecclesiam Romanam.

SCHOLIA.

a cap. cum vobis, & capit. 1. cap. de quarta. cap. auditis, de prescrip. libr. 2. tit. 26. cap. 1. & fin. ne sede vacante aliquid innoet. quia eo tempore Ecclesia videtur carere legitimo defensore, ut ibidem dicitur.

DE CHRISTIANIS Laicis.

TITVLVS VIII.

a Huc referri possunt quoque tituli de Summa Trinitate, & fide Catholica lib. 1. titulo 1. decretalium & Sexti de Conuersione infidelium libro 3. decretalium titulo 3.

CAPVT I.

Ordo & qui Christiani dicantur.

Explicatis infidelibus & haereticis, dicamus de Christianis. Christiani appellati sumus, a Domino nostro Iesu Christo, primumque Antiochia.

SCHOLIA.

a Actorum. c. 111. vers. 26. & 2. ad Corinth. 10. vers. 7. explicat nomen Chriftismatis & vntionem, c. vnicum. §. quia vero Chriftus, de sacra vntionem. libr. 1. tit. 15. Vide diuum Augustinum tractatu 113. super diuum Ioannem; Iesum Nazarenum vntxit Deus Spiritu sancto, oleo pietatis praesertim suis, caput Ecclesie, que est corpus ipsius, Actorum 10. ad Ephesios 1. ad Collofens. capit. 2. capit. unico, §. unde in veteri, de sacra vntionem. Mystica fuit Chrifti vntio, & inuisibilis: quia nec in regem, nec in sacerdotem, visibili vntione qua alii reges & sacerdotes vntebantur, vntus fuit, & ita intelligendus Gratianus, in can. testes. §. his ita respondetur, 2. q. 7.

CAPVT II.

Duo genera Christianorum.

Porro duo sunt genera Christianorum, primum, quod mancipatum diuino officio, & deditum contemplationi, & orationi ab omni strepitu temporali cessare conuenit, cuiusmodi sunt clerici, id est, in partem & sortem Dei dilecti, & ideo deuoti. Aliud genus Christianorum laici dicuntur, laicos, populus latine. b Ecclesiastici potissimum sunt, & cultui diuino addicti; qua appellatione latissima continentur clerici moniales, religiosi, conuersi, conuersae, qui ut diuersi ponuntur, vitem canonici & heremitae. Addi potest tertium genus Christianorum in militibus hospitalariis sancti Iohannis Hierosolymitani, qui neque proprie Ecclesiasticae personae, nec laici dici possunt.

SCHOLIA.

a ca. duo sunt genera, 11. q. 1.

b Dicto can. duo sunt genera, laicos, laos derivatur a λαός, lapide. fingunt enim fabule, ut significant asperitatem animorum popularium post diluuium Venacionem & Pyrrham eius uxore, reparasse genus humanum,

manum, proiectis in tergū lapidibus, unde homines nati durum genus, ut ait Virgilius, & Ovidius Metamorphos. 1.

Vnde genus durū sumus experientique laborum,
Et documēta damus, qua sumus origine nati.

Sic Eusthatius, ἀπὸ τῶν ἐκ τῆς ἀρχῆς τοῦ λαοῦ γένου, καὶ τῆς ἰσχυρίας. Nec tamen hac appellatio laicorum tam plena est, quam populi apud Romanos, qua omnes cuiuscunque generis homines, & cives continebantur, plebei, senatores, equites, & sacerdotes: strictior autem plebeiorum nuncupatio, a qua excludebantur alii. §. plebiscitum, de iure naturali. l. plebs 238. de verbor. significatio. Gellius libro 10. Noctium Atticarum, cap. 20. Isidorus, libro 9. Etymologia, cap. 8. Multitudo ignobilior, in dicto §. plebiscitum dicitur a Theophilo, ἡ δὲ αἰσθησιμότης. Et Iustinianus Nouella 6. quomodo oporteat Episcopos, &c. in §. 1. vocat laicos idiotas, & diuus Paul. 1. ad Corinth. c. 14. vers. 16. Item in ca. seculares 33. questio. 2. in cano. seculares 19. de consecratio. distinct. 2. dicitur & laicalis conuersatio secularis. in l. Deo nobis. §. C. de Episcop. & cleri. inter laicos, reges & principes seculares, & Imperator annumerantur. in cap. dudum, 3. 1. capit. tua & infra, 25. de decimis.

c cap. non dubium, §. cap. de monialibus 33. de sententia excomm. libr. 5. titul. 39. Rota in decisio. 332. nota quod clericus, in antiq. videtur quosdam constituere pure laicos, & alios non pure laicos, pure laicos, qui sine ordine & habitu religioso seculariter viuunt: non pure laicos, qui quamuis sint seculares: tamen regulariter viuunt & portant habitum religiosum. Sic inquit: Beguma licet laica sint, & seculares, religiose tamen viuunt, & habitum portant religiosum: ideo non videntur mori laica, & propter religionem videntur facere collegium. Argumen. in cap. cum in Ecclesiarum, de offic. ordinat. iuncta. l. 1.

A de colleg. illic. P. ut dicemus, inquit in simili, quod fratres minores & Cistercienses, sunt laici: ut not. Innocent. ad cap. 1. de celebra. missar. & cap. ex eo, de electione, per Archidiaconum in Sexto. Sed non pure, propter religionem, & habitum: ideo qui eis iniuriam infert, incidit in canonem, si quis suadente.

d Ut videbis a nobis tractatum, lib. 15. Syntagmatis iuris, cap. 34.

CAPVT III.

Submissio laicorum.

Dicamus prius de laicis, postea de clericis. Constituimus autem inter laicos ex dignitate diuisionem, ut alii plebei, alii milites seu nobiles, alii magistratus sint. a Inter plebeios artifices numerantur, qui exercent artes licitas, & qui iure probantur, b ut contra improbatos, qui veritas exercent & nocētes Christianis. c quemadmodum & in scientiis reprobatis statutum eas docere vel discere, d de bonis contra, si modus eis imponatur. e Sunt inter plebeios, rustici, fetiam, & mercatores. g

SCHOLIA.

a Romulus diuisit prius populum in patritios & plebeios, ut ait Dionysius Halicarnas. lib. 2. antiquita. Roma. Postea diuisus populus in plebeios equites, & Senatores. §. plebs, de iure natura. l. plebs, de verb. significatio. vide qua diximus, libr. 5. Syntag. iur. c. 3.

b Nempe si artes exercentur bona intentione, in opere iure non prohibito, modo tempore, & circumstantiis debitis, si exercentur extra festa, & ab iis, quibus exercitium non est prohibitum. Sic enim & clerici ex aliquo honesto officio, possunt sibi victum querere. tota 91. distinctione, cap. 1. de celebrat. missar. laicis porro aliqua artificia licita sunt, qua non sunt permessa clericis, quale officium macellariorum, tabernariorum, cap. unic. de cleric. coning. in Sexto. capit. ne cleric.

M m 2

- vel *Monach. seculari negot. se immi-*
sceant, de variis artificiois & artificiois,
vide qua diximus. libr. 18. Syntagmatis
iuris uniuers. c. 21. & seqq.
- c *c. unico, de sagittariis, in Batistariorū ar-*
te improbata, in venatione oppressiua, ca.
qui venatoribus. 86. dist.
- d *l. culpa, de maleficiis, & mathematic. can.*
illud. & seq. 26. q. 2. cap. 1. & 2. de sortileg.
lib. 5. P. tit. 21.
- e *Vi liquet ex tota. 37. distin. Nos de bonis*
scientiis, lib. 18. Syntagmatis iuris.
- f *Rustici & mercatores hodie inter plebeios*
connumerantur, quanquam olim agri-
colarum vita fuerit præstantissima, & in-
nocentissima, ut videbis apud nos, lib. 18.
Syntagm. c. 22. & de pastoribus. c. 24.
- g *Nam qui mercaturam exercent, a gradu*
nobilitatis decidunt. l. 3. de commerc. &
mercatori. C. li. 4. tit. 36. l. milites nostros,
31. & l. fin. de locatio. libr. 4. C. tit. 65. l.
13. 15. 16. de re militari. C. tit. negotiato-
res, ne militem. Nouella 116.

CAPVT IIII.

- 1 *De duplici nobilitate generationis & vir-*
tutis.
- 2 *Magistratus quis.*

Nobilitatem duplicem constituimus,
 generationis, ex progenie nobilium
 habitorum, & virtutis; a in quibusdā sub-
 limium, nobilium, & illustrium habetur
 ratio personarum, ut præferatur aliquan-
 do, & cum illis etiam; ut dispensetur. b Ve-
 rum non ideo aliæ personæ virtute nobi-
 les contemnendæ sunt, quia non generis,
 sed virtutum nobilitas, vitæque honestas
 gratum faciunt & idoneum Deo, qui ad
 regimen Ecclesiæ non multos secundum
 carnē nobiles ac potentes elegit, sed igno-
 biles ac pauperes. c

Magistratus quibus rerū publicarum
 præcipua cura commissa est. d

SCHOLIA.

a *ca. venerabilis 37. de præb. De nobilitate ex*

professo tractant Andreas Tiraquellus,
 Chassaneus in catalogo gloria mundi, par-
 te 8. considera 5. cum seq. Paul. Castrenf.
 consi. 108. & 209. Nobilitas generis com-
 muni iure ex patre in filios propagatur, nõ
 ex matre: aliquando tamen ex viroque pa-
 rente, & ex matre sola. ut in l. 1. §. 1. ad
 municipales, P. Et ibi traditur Illisensibus,
 & Delphicis tributum id esse, & Antio-
 chenis, in l. 2. 2. de decurio. D. Sic in Cata-
 launia quos vulgus Gallorū dicit, Cham-
 paigne, ex privilegio indultum, ut mater
 nobilis quamuis nupsit ignobili, nobili-
 tet parium. Idque ex eo tempore, quo fere
 omnis nobilitas in ea prouincia cecidit in
 pralio pro principe, & vidua & filia nu-
 bentes extraneis id obtinuerunt ab eodem
 principe. meminit huius privilegii & iu-
 ris consuetudo Trecessis articulo 8. Senen-
 sis articulo 149. Caluimontana articulo
 5. & 11. Idem privilegium cõcessum fuit,
 Lyciis mulieribus, ut auctor Herodot. in
 1. & Xanibiis, teste Plutarcho, de claris
 mulieribus.

b *Ut in ca. de multa, 28. in fin. de præbendis*
extranagante. execrabilis, eod. tit. in ex-
tranagantibus.

c *Explicantur & habentur. in ca. penult. §.*
fin. de præb. ca. recurrat. §. is ita, 32. quest.
4. Apud Deum non gradus elegantior, sed
vita melioris actio comprobatur, ca. sicut
excellentiã, 23. qua. 4. ca. nos qui præsu-
mus, 40. distinct. Scientia etiam nobilitat
hominem, quæ pretio nummario non est e-
stimanda. l. 1. §. est quidam, de variis &
extraordinariis constitut. & pari passu
ambulant sublimes & literata persona, in
disto. c. de multa, & in extranag. execra-
bilis, eo. tit. Quare, & qui in docendi ex-
ercitio per viginti annos laborauerunt, &
tali professione, cætu amplissimo iudican-
te, digni habita fuerint, honorantur, & his
qui sunt ex vicaria dignitate connume-
rantur. l. 1. de professor. qui in vrbe Con-
stantinopolita. docentes meruerint comi-
tinam, lib. 12. C. tit. 15.

d *l. cui*

d. L. cui precipua, de verbor. signific. P. Con-
tinebuntur hac appellatione iudices omnes
cuiuscumq; generis, quibus aliqua iurisdic-
ctio, vel imperium datur ex publica aucto-
ritate.

CAPVT V.

1. *Separatio munerum laicorum & Ecclesiasticorum.*
2. *Qua ex Ecclesiasticis laicis permit-*
tantur.

DVæ potestates separatæ, secularis seu
 laicalis & Ecclesiastica. *a* Conuersatio
 Ecclesiasticorum & laicorum quoque
 debet esse separata. *b* Separati eorum iu-
 dices. *c* Nec laici, quando mysteria Missæ
 celebrantur, secus altare stare vel sedere
 inter clericos debent præsumere, *d* aut in
 canonicorum numerum computari: quia
 sunt diuersæ professiones, quæ non pos-
 sunt inter se conuenire. *f* Minusque laici
 sunt Ecclesiasticorum beneficiorum ca-
 paces, cum ea tantum clericis cultui diui-
 no consecratis conferri debeant. *g* Itaque,
 nec laici eligunt hodie prælatos, quamuis
 principes sint. *h* Nec conferunt Ecclesia-
 stica beneficia, nisi ex priuilegio illis fuerit
 concessum. *k* Nec iure possident decimas
 Ecclesiasticas, quæ ob diuinum cultum cle-
 ricis debentur, nisi ex priuilegio ante con-
 silium Lateranense, possessas retineant. *m*
 Quia in summa, laicis, quantumuis religio-
 sis, de rebus Ecclesiasticis non datur dis-
 ponendi facultas, *n* nec possunt esse admi-
 nistratores generales vel æconomi omni-
 um bonorum Ecclesiarum temporalium
 & spiritualium, vt præ sint omnibus, *o* non
 vicarii Episcopi. *p* Veruntamen si Eccle-
 siæ habent sibi concessam iurisdictionem
 temporalem, possunt, imo debent in cau-
 sis criminalibus & sanguinis, ob metum,
 ne in irregularitatem incidant, si Ecclesia-
 stici iudicent, laicis delegare. *q* Non licebit
 & laico quemlibet clericum accusare, *r*
 non prædicare, verbum Dei, *s* non profer-
 re anathema in personam Ecclesiasticam,
t non de rebus aut causis Ecclesiasticarum

A personarum iudicare vel cognoscere, *v*
 non statuere de personis vel rebus eorum.
x Nec constitutio laicorum ligat personas
 Ecclesiasticas, *y* quantumuis sit in fauorem
 Ecclesiæ, propter defectum potestatis sta-
 tuentium, & nisi ex promissione, vel cum
 approbatione summi Pontificis fiat. *z*

Inuitantur tamen laici ad aliqua spiri-
 tualia, vt adiutores & cooperatores perso-
 narum Ecclesiasticarum sint. *aa* Sicut vo-
 cantur ad synodum Imperatores, ad fidem
 confirmandam & subscribendam; ad pro-
 hibenda schismata & tumultus, non au-
 tem vt præ sint. *bb* Vt & aliquando inuita-
 ti in electione summi pontificis, vt euita-
 retur hæreticorum factio. *cc* Item vt lites
 monachorum & Ecclesiarum, illis etiam, si
 opus sit constituto salario, agant vel defend-
 ant, *dd* fabricarum Ecclesiarum curam,
 etiam hodie potest laicis concedi. *ee* Inue-
 niuntur & ex laicis quidam, qui Ecclesia-
 rum habent patronatus, *ff* aduocationis,
 vicedominatus, custodiæ guardiæ ius. *gg*

SCHOLIA.

- a* *ca. imperium, 15. & c. quoniam idem me-*
diator, 8. & tota 10. dist. ca. cum ad ver-
bum, 96. dist.
- b* *can. sicut sacerdotes, 6. causa 2. q. 7.*
- c* *c. licet ex suscepto, 10. & c. si diligenti, 12.*
& c. significasti, de foro comperen. lib. 2. tit.
1. & fere toto eo. tit. Ideo improbatur con-
suetudo, vt minus rationabilis, qua causa
Ecclesiastica indicabantur. presentibus &
sententiam dicentibus laicis. c. ad nostram,
3. de consuetu. nec laicus de spiritualibus
constitui potest arbiter, c. contingit, 8. de
arbitr. lib. 1. tit. 43. c. lator, qui filii sunt le-
gitimi.
- d* *c. 1. de vita, & honesta. clericor. c. 1. §. fin.*
de cohabita. clericorum & mul. ca. sacer-
dotum, de consecratione dist. 2.
- e* *cap. 2. de institutione, lib. 3. tit. 7.*
- f* *c. cum causam, de elect. ca. in noua, 16. q. 7.*
nisi ex priuilegio Pontificali: quem admo-
dum rex Galliarum est in pluribus Eccle-

- sis, sui regni canonicus, ut in Ecclesia san-
 cti Hilarii, Pictaviensis, Iohannes de Selua,
 in tracta. beneficior. prima parte. quest. 7.
 num. 8.
- g** c. ex luteris, de translatio. clem. quia con-
 tingit. §. ante, de religiof. domib. Possent ta-
 men Summi Pontificis rescripto & gratia,
 laici beneficia aut fructus beneficiorum
 consequi, ut notant Innocentius, & Ab-
 bas, in c. quanto, de consuetud. glossa in ca.
 bene quidem, ad verba, præter Roma-
 num, 96. distinct.
- h** ca. si quis deinceps, cum sequent. 16. 9. 7.
 ca. omnes, 63. distinct. ca. Sacrosancta, 51.
 & cap. Massana, 56. de electione.
- i** ca. nullus laicorum, 18. ca. sicut Domini,
 19. & sequentibus, 16. quest. 7. & fere per
 totam illam questionem prohibetur sub
 pœna excommunicationis, aliisque pœnis
 accipere Ecclesias, investituras vel alias
 res Ecclesiasticas, de manu laicorum.
- k** cap. dilectus, 3. de præbend. cap. dilecto, de
 testib. can. Adrianus, & can. in Synedo,
 63. distinct.
- l** ca. 1. 16. quest. 7. & cap. quamuis, 18. cap.
 prohibemus, 19. de decimis, cum similib.
 nota. & idcirco eas nullo tempore præscri-
 bere possunt, c. causam, de præscription. ca.
 ad hæc, 15. de decimis.
- m** cap. cum Apostolica, 7. de his que sunt a
 prala. sine consensu capituli, ca. tua in pri-
 mo, in fine, eo. titu. Vide que diximus libr.
 16. Syntagmatis iuris, cap. 25. num. 7.
- n** In can. 24. laici quamuis, 16. quest. 7.
 can. bene quidem, 96. distinct.
- o** cap. decernimus, 2. de iudiciis, can. quoni-
 am, in quibusdam, 21. & sequentibus, 16. 9.
 7. cap. 2. de etat. & qualitat. ordina. Pos-
 sunt tamen laici in temporalibus tantum,
 constitui fructuum Ecclesiarum economi.
- p** Dicto can. in noua, 16. quest. 7. quia nec
 cause spirituales iudicande delegari pos-
 sunt laicis, ut explicat glossa ad cap. con-
 tingit, de arbitria.
- q** o. si. no cle. vel mo. se negotiis se immisceant
 in Sex,
- A r** ca. 1. 2. 3. 4. 5. 6. cum tribus sequentibus, 2.
 quest. 7.
- s** Hæc in cap. cum ex iniuncto, & cap. sicut in
 vno corpore, 14. de hæresi. Panormita. ta-
 men ad c. decernimus; de iudic. ait, posse
 laicum prædicare, si committatur ei ab E-
 piscopo, vide gloss. ad canon. adicimus, 16.
 quest. 1. quam tamen non sequimur, dum
 loquitur de muliere.
- t** can. bona quidem, 96. distinct. ubi tamen
 glossa ait, laicum posse alium excommu-
 nicare ex delegatione Summi Pontificis,
 & eius auctoritate.
- B** v cap. 2. de iudic. cap. contingit, de arbitria.
 x can. non placuit, 23. 16. 9. 7.
- y** can. bene quidem, 96. distinct. cap. quoniam
 Ecclesiarum, 10. de constitutione.
- z** cap. Ecclesia sanctæ Mariae, de constitu-
 tion. cap. cum causa, de sententia & reu-
 dica, ca. 1. 10. dist.
- C** aa Vi in can. 2. in fine, 23. distinct. ubi inui-
 tantur ad electionem faciendam; & in
 can. mulier, 23. dist. ad sermonem populo,
 & clero faciendam, quandoque ad causas
 matrimoniales, can. ad sedem, 35. quest.
 5. & in causis fidei, can. ubi nam, 96. di-
 stinctione.
- bb** ca. ubi nam legis, 2. & can. ubi nã, 4.
 96. distinct. disputat Panormit. in quest.
 1. nume. 27. & 28. in quibus causis &
 quare laici interesse debeant consiliis Ec-
 clesiasticis.
- cc** ca. quia Sancta, 63. dist. can. bene qui-
 dem, 96. dist.
- dd** cap. 1. de syndico, lib. 1. tit. 40.
- ee** quis debeat habere onus fabricæ, & præ ea
 calligere, tractatur in c. 1. & c. de his, de
 eccles. edifican. & hodie fere ubique ex
 consuetudine, datur hoc onus laicis matri-
 culariis, seu editui ut vocant, Marguilli-
 ers, quod & fieri posse notat Panor. ad c.
 nimis, de iud.
- ff** Totis titulis de iure patronatus.
- gg** Distinguit advocatos a patronis Eccle-
 siarum, c. præterea, 23. de iure patronatus,
 lib. 3. titu. 38. attamen pro patrona Advo-
 catus

catu Ecclesia sumitur, & explicatur in c. ADE PERSONIS EC-
cum autem, 24. de iure patronat. & gless.
ad c. quia clerici, eod. tit. l. de iure patrona.
ad verbum, Aduocatas, ait Aduocatum
esse ius patronatus aliquando, vt in illo lo-
co: quandoque vicedominatum vel custodi-
diam, seu guardiam; item ius esse processio-
nis vel frequentationis, vt in can. pia men-
tis, 26. & sequen. Frigentius, 16. quastio.
7. quandoque gratiam, vt in ca. si quis E-
piscoporum, 16. quast. 5. Processionis hon-
or pro fundatione reseruatur patrono, vt
etiam alimenta iuxta facultates Ecclesia,
si ad inopiam perueniat, can. nobis fuit, 25.
de iure patrona. cum similib. Aduocatio-
nis vestigia pro guardia, in Lotharingia
plura annotati, dum essem ibi professor,
maxime in territoriis que fuerunt ali-
quando iuris Ecclesiastici: dum enim Ec-
clesia vel alii pagi vexarentur in bonis vel
a Domini vicinis, vel ab hostibus, aduo-
cauerunt in auxilium ad vim prohiben-
dam Dominos alios quosdam seculares, ar-
mis vel potentia precipuos, quorum ope se-
curus sibi subditi viuere possent, ab incur-
sibus per illos defensi. Eoque nomine illis
Aduocatis, vel redditus quosdam constitu-
erunt annuos; vel partem aliquam iuris-
dictionis vel honoris, vel multarum con-
cesserunt. Et proinde in illis pagis & po-
pulis, in quibus aduocati sunt potentiores, in
custodiam inueniuntur duo Domini, v-
nu naturalis, vel Ecclesia, seu is, cui ius
suum cessit, & aduocatus, qui vulgo dici-
tur corrupta voce latina, Seigneur voue,
ou aduoue, a verbo, Aduocatus. Sic in
Dominio cuiusdam mea ditionis, de Babe-
lemeote iuxta ciuitatem Marsalem,
quam habui a carissima, & castissima
uxore mea Francisca de Burchel, qua de-
cessit pridie idus Nouembris, & sepulta
est Pontomussi, anno Domini, 1588.
mecum adest, olim dum diuo Abbatia
esset sancti Michaelis, Aduocatus Do-
minus: qui quadam tantum eo nomine ex-
igna percipit.

CLESIASTICIS.

TIT. IX.

^a Ad hanc tractationem referri possunt tituli de
regularibus & transeuntibus ad religionem lib.
3. decre. titu. 31. & in Sexto lib. 3. tit. 14. in Clem.
lib. 3. tit. 9. de conuersione coniugatorum lib. 3. de-
cretal. titu. 32. de statu monachorum & canoni-
corum regularium, lib. 3. decretal. titu. 35. & in
Sexto lib. 3. tit. 16. in Clem. lib. 3. tit. 10. 16. q. 1. &
2. Eo pertinet titulus. C. de episcopis, & clericis,
lib. 1. C. de sanctissimis Episcopis, & ideo amabi-
libus, & reuerendissimis clericis & monachis, No-
uella 123. de monachis nouella 5. Hac constitutio
interpretatur priorem constitutionem, de his qui
ingrediuntur monasterium, & de substantiis eo-
rum, ex quo tempore oporteat eam valere, nouel-
la 76. quomodo oporteat monachos viuere, no-
uella 133. de clerico agrosante vel debilitato, libr.
3. tit. 6. de clericis coniugatis, lib. 3. decretal. tit. 3.
& in Sex. lib. 3. tit. 2. de conuersione coniugato-
rum, lib. 3. tit. 32. constitutio qua de dignitatibus
& Episcopatus filium liberat a patria potestate,
nouella 81.

CAPVT I.

Continuatio, qui ve dicantur clerici, &
Ecclesiastica persona.

STatus clericalis in Ecclesia positus est,
a quo Deo consecrati, contemplationi,
& cultui diuino vacantes, a laicis distin-
guuntur; cuius appellatione clerici veniunt.
b Possit & latius extendi Ecclesiasticarum
personarum appellatio quam clericorum,
si ordinatione consideres; quia appella-
tione Ecclesiasticæ personæ veniunt cle-
rici moniales, conuersi, conuersæ, quæ ta-
men vt diuersa in iure ponuntur, **c** conti-
nentur, & canonici. **d** Clericos vero dice-
mus proprie omnes in vniuersum, qui in
fortem, hoc est in partem Domini assumti
sunt, in aliquo gradus vel ordinis minist-
rio. **e** Quare, & ideo rationem rotundam
pilorum in vertice capitis in formam co-
ronæ, dum iniantur, suscipiunt, ex insti-
tutione Romanæ Ecclesiæ, in signum re-
gni cælestis, & quod temporalia deposue-
runt, vt fortem dominicam consequeren-
tur. **f**